

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 „ „ „ 2 „
15 „ „ „ 3 „

Pri večkratnem tiskanj se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (adm. nistracija) in ekspedicija na Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 „ — „
za četrt leta . . . 2 „ 50 „

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 „ 20 „
za četrt leta . . . 2 „ 10 „

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Nekaj čisto novega.

Tisti ljubljanski nemški list, ki je najprej zaslovel po svoji „obriti svinji“ na Brezji, pozneje si zavoljo očitne turkoljubnosti zaslužil priimek „turški list“, na zadnje pa je postal tako neumen, da so mu rekli „der dumme Karl von Laibach“ in „ljublanski butelj“, ta list se je bil v sredo raztogotil nad nami, češ da smo mu žugali s palico, ko smo govorili o plači „in landesüblicher Münze“. Kedar je človek tako razjarjen, kakor je bil pisatelj tega „Tagblattovega“ članka, blodi marsikaj, česar bi pri pravi pameti in mirnega duha ne storil, uide mu marsikaka ostreja in celó surova beseda — kakoršnih je ta članek ves poln, in tudi resnice se ne drži vselej.

Da toraj „Tagblatt“ divja in razsaja, kakor razdražen pijanec, to se nam nič čudno ne zdi, ker to je že večkrat počenjal. Kar nam je pa čisto novo, je trditev, da ta list vedno časti in visoko ceni našo narodnost, da spoštuje duhovščino in se poganja za blagor dežele naše in naroda našega.

„Risum teneatis, amici!“ Nikar se smejati! Dežmanov „Tagblatt“, narodnost naša, duhovščina in blagor ljudstva in dežele — kako daleč je vse zadnje od prvega! Toda kdor kaj trdi, mora biti v stanu to, če treba, dokazati. Ker pa „Tagblatt“ tega še niti ne poskuša ne, mu moramo že mi na pomoč priti ne samo z opominom na to, kar je on do sedaj počenjal, nego tudi, kar je storila njegova svojat za blagor naroda in dežele.

Se li pravi častiti narod, če se vedno spodbijajo njegove pravice, če se njegov jezik izpodriva iz šol in uradov, če se o vsaki priliki

grdijo in ometujejo moške, ktere čisla in kterim zaupa narod? Se li pravi delati ljudstvu na korist, če se pita z najgršimi priimki, če se vsak škandalček raztegne že na velik poboj in za takega raztrobi po svetu? Se li pravi poganjati se za blagor dežele, če se spravlja v kolikor mogoče slab glas pred svetom, da zunaj skoro mislijo, da je le naselba surovežev, ubijalcev in tolovajev? Se li pravi častiti duhovski stan, če se tako piše o duhovstvu, kakor neprenehano v „Tagblattu“, če se ne izpusti nobena prilika, kjer se dá za posameznim duhovnom, pa tudi kar naravnost po vsem stanu kamenje metati in valiti mu krivdo vsake nedrednosti na rame? Če se tako ščuje ná-nj kakor „Tagblatt“ stori o vsaki volitvi — pred njo, med njo in po nji? Če se na vse mogočne načine skuša spraviti duhovščino pri ljudstvu ob vso veljavo, in tako dalje brez konca in kraja?

Dá, če se z vsem tem kaže ljubezen in spoštovanje naroda, dežele in duhovskega stanu, potem klobuk z glave pred „Tagblattom“ in njegovo svojatjo, ker v tem je ta druhal res nedosegljiva. Nam je tako „spoštovanje“ čisto novo, ne vemo, kaj smo delali, da tega prej nismo zapazili. Povedati se mora človeku to, potem pa ve. Če bi bil na pr. „Tagblatt“ takrat, ko je tako zasramoval ustajajoče turške Slované in povzdigoval dušmanina, povedal, da to dela le tem zasramovanim Slovanom v prid, — če bi bil vselej, kedar je naše ljudstvo in deželo čnil pred svetom, rekel, da hoče s tem le povzdigniti njeno slavo, — če bi vselej, kedar spodbija pravice naroda in ga zasmehuje po vodjih njegovih, razodel, da mu s tem hoče pomagati do više narodne izobra-

ženosti, — če bi takrat, kedar spravlja duhovščino ob spoštovanje pri ljudstvu, le zagotovil, da to stori v povzdigo vere, kdo bi mu vsega tega ne verjel! Saj je dosti znano, da je tudi turčin, ko je rezal kristjanu glavo, rekel mu: „ne boj se, brate“ — dokaz, da je imel pri tem najboljši namen in le duševni in telesni blagor kristjana pred očmi.

Ako ima to, kar kdo trdi, veljati za resnico, ni treba nič drugega, ko ljudi, ki to verjamejo. Ravno v tem pa je „Tagblatt“ in njegova svojat večidel prav na slabem. Njegove trditve so tako lepe, se slišijo in bero neznano gladko, človek bi se kar v nje zamaknil; ali — ne verjame jih nihče ne, kajti kdor ni navajen govoriti resnice, se mu ne verjame, če jo slučajno prav enkrat pové, kar pa o „Tagblattu“ še ni dokazano.

Druga trditev „Tagblattova“ je pa že očitna laž, naj nam ne zameri, da mu to kar naravnost povemo. On pravi namreč, da zasramuje in spodkopuje narodne voditelje le zato, ker narod slabo vodi. Oho, če to dela, pa le v kot, potem déla svoji stranki strašno škodo. Saj je menda še komu znana pripovedka, izmišljena ali resnična — to nič ne dè, iz neke vojske. Poveljnik je namreč zapazil, da njegov sovražnik ima strašno slabe generale. Ko nekega tacega njegovi vojaki vjamejo in mu ga priženó, zarohni nad njimi: „Bedaki, le brž ga izpusite. On nam največ koristi, če je na čelu svojega oddelka.“ Kako nepametni so „Tagblattovci“, ki se vedno borijo z našim narodom, ki ga hočejo na vsak način podjarmiti si, če ga hočejo spraviti ob vodje, kteri ga tako slabo vodijo! Ravno nasprotno bi bilo dosledno in pametno, če bi namreč te slabe

Ljubljanske slike.

(Dalje.)

Izvanrednosti (*genera degenerata*.)

Tu sem spadajo redkejšje ženske prikazni — redkejšje zato, ker so ali tuja rastlina k nam presajena, ali pa izrastki na domačih tleh. Da-si imajo splošno dobre in slabe lastnosti do zdaj naslikanih vrst, imajo vendar v sebi še nekatere posebnosti, po kterih se med drugimi poznajo in iz njih molé, da je lahko spoznati jih. Naj toraj tukaj sledi jih nekoliko.

1. Politikarica (*femina praecepta*). Čeravno je ženski spol najbolj političen in diplomatičen že od nekdanj, se vendar ne more ponašati z dobrimi vspehi, pač pa mu svet očita veliko slabi h vspehov politike. Že prva ženska Eva je, spustivši se v politično razpravo s kačo, zgubila raj ne le sebi, ampak tudi možu, in tega še ves njen rod ni nazaj dobil. Ako bi se bila kača spustila z možkim, z Adamom, v politično barantijo, bi bila najbrže ona opekla se; to je skoro gotovo slutila, zato se je lotila ženske — Eve, ker se jej je lažje zdelo opehariti jo. Morda bo kdo

rekel, da je bila pa tudi kača ženskega spola, toraj „babica“, ker je bila tako politično prebrisana; jaz bi temu skoro prihrdil, ker še dandanes ženske zapeljujejo moški spol, ali pomisliti je, da je bila kača na drevesu, toraj skoro gotovo „mandelc“, ker ženska še dandanes ne more splezati na drevo brez lestve; o lestvi pa še v sv. pismu na tem kraji prav nič govorjenja ni.

Po tej predzgodovinski opazki vrnimo se nazaj k naši politikarki. Tudi njo je Bog vstvaril za pomočnico možu, a s tem jej ni zapovedal, da, če se mož peča s politikom, se mora pečati tudi ona; če bi to bilo, bi morala n. pr. tudi žena zdravnika, doktorjeva, profesorjeva itd. biti zdravnica, doktorica, profesorka. In res politikarce mož — če ga ima — ni politikar, navadno ve o politiki toliko, da je telečja pečenka boljša od ajdovega močnika in vino boljše od vode; peča se rajše s kako rečjo, ki več nese in ob kteri se dá živeti. Ker svoje gospe ne razume ne on ne otroci, če jih je kaj, zato jo včasih spoštuje, ker se mu vzvišena zdi, včasih pa so mu njene ideje le prazne muhe ali prismojene domišljije,

in bolje bi se mu zdelo, če bi mesto s političnimi pogovori in branjem političnih časnikov pečala se z otroci, z gospodinjstvom, šivanjko in kuhavnico. Samo ob sebi se razume, da rada zahaja v družbo možkih, ker za vsakdanje ženske čenče ne mara; tu se spušča v politične pogovore, ktere sama sproži in jih potem domá prebava ter pravi drugi družini, če se jej zá-nje sposobna zdi. Tudi zahaja v politične zbornice, k javnim političnim zborom itd.; kamor jej pa ni še dovoljeno iti, od tam si vé že priskrbeti zanesljivih poročil.

Domá je tudi le politikarica. V njeni sobi vidiš podobe mož, ktere ona časti, in slike raznih politikarjev, ktere pa brž zginejo iz stene in iz „albuma“, če jej originali niso več po volji. Berilo njeno je le politično in če že bere kaj zabavnega, mora tudi to imeti kaj političnih cinkov. Včasih se jezi mož zavoljo zanikrnega perila, odtrganih gumb, otroci upijejo in tulijo, ker jim manjka tega in onega, kosilo je slabo, neokusno — sploh: v hiši je vse narobe. A kaj bi hasnilo, če bi bilo vse to v redu, mož zadovoljen, hiša in otroci v redu, če bi pa ona pri tem zamudila dogodb

vodje narodu po vsi moči hvalili, podpirali in priporočali, ker tako bi najprej slabo vojni narod v svojo oblast dobili. Početje „Tagblattovcev“ toraj nikakor ni strateško pametno, če je to res, kar on trdi. Če so namreč vodje slovenskega naroda slabi, zakaj jih preganjajo, če so pa dobri, potem je laž to, da hočejo „Tagblattovci“ narodu dobro.

Prestopimo zdaj na drugo polje, k „landesübliche Münze“, ki je pisatelj „Tagblattovcega“ članka tako s kože spravila. On ti besedi brez dolgega ugibanja in dokazovanja prestavi v „Prügel“ — palico ali kakor mi pravimo, „brezovo olje“, s kolikim opravičenjem, to naj sam odgovarja. Ko je to tako srečno prevodil v svojo nemščino, po svoji stari navadi brž upije po policiji, češ, da mi „hujskamo k javnemu posilstvu“. Revše nevedno! Misliš li, da slavna policija in vrlo državno pravdnštvo ne pazita na nas, kakor mačka na miš? Misliš li, da bi mogli mi sploh hujskati, da bi ona dva tega ne zapazila? In misliš li, da če bi bila v naši opazki le najmanjša pičica, ki bi po hujskanju dišala, bi ne bil državni pravdnik brž segel po listu? Za naše liste gospod državni pravdnik nikdar še ni spal, dokaz temu pogoste konfiskacije prej in slej. Klicati policijo zoper nas je vsakako nepotrebno, pa tudi nesramno in spominja preveč na sodbo znanega nemškega pisatelja o neke vrste Nemcih, ki pravi: „Wenn ihrer zwölf beisammen sind, so bilden sie ein Dutzend, und wenn sie Einer angreift, so rufen sie um Polizei.“

Tako je, „Tagblattovče!“ Ako se bojiš take plače, kakoršno ti mala tvoja slaba vest, pa se obnašaj tako, kakor se spodobi, če si prav najet po nasprotnikih naroda našega. Kdor pa nagaja in le nagaja, zabavlja in se razposajeno obnaša, ne sme se čuditi, če potem ljudje poskušajo mir napraviti si pred njim, kakor to vedó in znajo. Gosta, ki preveč razsaja in druge nadleguje, še krčmar pahne čez prag.

Na druge opazke o „Slovenca“ ne odgovarjamo, ker bi se le prepirali s slepim o barvah. „Tagblattov Hans“ ne pozna naše dežele, toraj tudi naših listov ne.

O položaji.

Konfiskacije, ki zadevajo zdaj „Slovenca“ zdaj zopet „Narod“, ko smo imeli vendar prej

en čas mir, opominjajo nas, da Stremayr-Glaserjevo ministerstvo še en čas ostane. Grof Taaffe se neče še odločiti iz nam nerazumljivih vzrokov. Govori se, da hoče osnovati neko „državno“ stranko (reichspartei) iz desnice in iz tistih levičnikov, ki so glasovali za berlinsko pogodbo. Ustave neče v ničem spremeniti, zato je Stremayru pač lahko, obdržati se na toliko priljubljenem ministerskem sedežu. Da bi Slovanom v narodnih zadevah hotel kako koncesijo dati, tega o Taaffeju do zdaj še nismo slišali. Zato so nevoljni Čehi in nečejo priti v državni zbor, nevoljni smo pa tudi mi, kajti če nam Taaffe ni boljšega prinesel, nego konfiskacije naših listov, potem ni prinesel nič novega, kajti to so znali že drugi ministri pred njim bolje, a našega gibanja le niso zatrli.

Pa preidimo k Taaffejevemu programu, kakor mu ga podtikajo. Kje bo on med nemškimi liberalci svoje pristaše lovil za tisto „državno“ stranko? Pridobil si bo le uradnike in druge odvisne ljudi, ktere bi tudi lahko pridobil s popolnoma federalistično-konservativnim programom. Dokler se bo Taaffe „naprednjakov“ bal, in podoba kaže, da se jih boji, — tako dolgo ne bo prišlo do pravega reda, kajti pomoli jim prst, zagrabili bodo za celo roko! Oni ne bodo nikdar popustili nemškega centralizma, ne bodo nikdar nehali napadati katoliško cerkev; ako si tedaj hoče te ljudi pridobiti, ali vsaj, ako jih hoče pri dobri volji ohraniti, ostali bomo zmirom pri centralizmu, pri germanizaciji in pri protikatoliškem liberalizmu. Čemu Taaffe paktira s stranko, ki je tako dogospodarila in ob vse zaupanje prišla, to nam je neumljivo. Grehi in napake sedajnega ministerstva so tako veliki, da se jim ne morejo odpustiti, in prava ironija na ustavno življenje bi bila, ako ostanejo Stremayr, Glaser, Chlumetzky in Depretis še dalje ministri. O tem se bo prepričal Taaffe, kedar državni zbor vkup pride; pokazalo se bo namreč, da so vse stranke v tem edine, da mora to ministerstvo razun Taaffeja odstopiti. Vladni listi radi pišejo, da so sedajni ministri, kakor Stremayr, nekaka vez med konservativno in liberalno stranko, ker se na pr. Stremayru od liberalne strani očita, da je premalo liberalen, od konservativne stranke pa, da je preveč liberalen. Temu pa ni tako. Iz katerih vzrokov liberalci Stremayra ne marajo, to nam ni znano, pa o sebi vemo, da ne more priti naučni minister,

ki bi liberalizem bolj tiho in intenzivno razširjal, in ki bi ponemčevanje bolj stanovitno širil, ko ravno on. Kar na tihem je konkordat odpravil, in če se duhovščina pri nas ni preganjala, kakor na Pruskem zahvaliti se imamo le presvitemu cesarju. „Ljubeznjivi in krotki“ značaj Stremayrov nasproti nam Slovincem pa se je pokazal v nezaslišanem pritisku na naše učitelje, v dosledni germanizaciji, v odpravljenji kranjske gimnazije in slovenskih paralelk v Ljubljani, v ustanovi kočevske gimnazije, v blagoslovljenji nemške realke in Hočevarjeve nemške šole v Krškem.

O šolstvu na Koroškem niti ne govorimo. Tudi v Gorici se je zaprečilo podučevanje v slovenskem in laškem jeziku. Več bi ne mogel storiti na polji ponemčevanja noben Herbst in noben Giskra, celó noben Dežman, kajti še nekoliko pritiska več, in struna bi počila, to je, tak poučni sistem bi se pripeljal sam ad absurdum.

Zato je Taaffe na slabi poti, ako misli sedajne ministre na svoji strani obdržati, ako zdaj še tega ne verjame, prepričal se bode o istinitosti tukaj rečenega o snidenji državnega zbora.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 25. julija.

Ministerska kriza je odložena do tje, da se državni zbor snide. Tudi za ta čas menda ni govora o Taaffejevi vladi, on je odšel na Česko, drugi ministri drugam v kopalji, kar jih je ostalo (na Dunaji, vladajo po starem naprej, kakor vidimo po gostih konfiskacijah, ki so zopet na vrsti. Vendar dolgo ta prehodni stan ne more trpeti.

„Deutsche Zeitung“ [se tolaži, da se bo zdaj liberalna stranka v opoziciji pripravljala na nove zmage. Ona svetuje, naj liberalci mirno pretrpe en čas gospodarstvo „fevdalcev“, ter naj se ojačijo v dotiki z ljudstvom, potem bo zmaga toliko bolj sijajna in trajna. Posebno želé ti ljudje iz lahko umljivih vzrokov, da bi se duhovščina potisnila pod oblast birokracije, zato piše list: „die besteuierung der geistlichkeit, die heranbildung einer staatstreuen (beritabhängigen) priesterschaft muss ernstlich durchgeführt werden.“ Nam se zdi, da ti ljubeznjivi

le enega dne, ne slišala ne tega ne onega, ne brala tega političnega članka ali izvrstnega govora onega poslanca! Nad čem bi se dalje jezila, če bi ne vedela, kaj je ta in oni nasprotnik storil, govoril ali pisal! Poznati mora kolikaj pomenljivega politikarja po imenu, ravno tako mora natančno vedeti, kje stojimo v političnem obziru; iz tega ugiba, kam bomo prišli in kako bo in če pozneje ni vse po njenem računu, se ni motila ona, ampak drugih slaba politika. Kedar se jej pa zgodi po volji, je tega bolj vesela, kakor ktere koli sreče domá, in če bi jej vse poginilo, ne dé nič, da le njena politična ideja pride do vrhunca. Kako srečen je mož take žene, si lahko vsak sam preračuni.

Politična strast je tu še močnejša ko pri moških, ker se razlije na vse nasprotne osebe in se jim tudi v javnem in družbinskem življenji kaže. Razloči se pa še v domačinko in nemškutarco, prve je manj ko druge, ker je sploh ženski spol pri nas po slabi odgoji še preveč potujen.

Se vé, da v to vrsto ne spadajo tiste narodnjakinje, ki se brigajo za politično življenje le toliko, kolikor jim je to potrebno in kolikor jih k temu priganja blago domoljubno srcé in

pravo narodno prepričanje, po katerem odgojujejo svojo mladino. To so marveč vzvišena ženska bitja, katerim bo domovina slovenska še slavo pela. Hvala Bogu! — imamo tudi nekaj še takih in upamo, da jih bo še čedalje več, to nam kaže rastoča mladina, ktera daje čedalje več vrlih domobrancev.

V ta razred spada tudi ženski pesnik in pisatelj (početa femininus). O pravem poklicu pri tem skoro ni govoriti, stroke te se loti večidel le zavoljo mode, a če ima še toliko talenta za to, je vendar vse le nekako prisiljeno, posnemano. V tem je ženski spol ravno tako nesrečen, kakor v politiki. Vzlasti kar tuji nemški jezik tu pri nas rodi, ne bogati nobenega slovstva, k večemu polni lačne prostore časnikov.

2. Odgojevalka ali „governanta“ (praeceptor femininus) je skoro brez izjeme tuje zelišče, začasno sém zanešeno po krivdi tistih domačih in tujih jurčkov, ki mislijo, da vsaka roba more biti dobra le, če se s tujega dobi, in katerim domače blago nič ne velja. Zato si vsak tak jurček, še prej pa zagrizen nasprotnik naroda našega, če le more, naroči governanto za svoje otroke z Nemčije, Švice

ali celó s Francoskega; navdušenost za zadnji dve sorti je nekoliko vpadla, kar so bili Francozi po Prusih tepeni. Taka žival se naroči kakor lovski pes, kaka lepa cvetica ali po časnikih hvaljena knjiga, ne pozna se ne ime, ne značaj, in ko pride, je navadno taka, da se ž njo ne more shajati. Prvič je „izobražena nemka“, za kar je dosti, da je brala nekoliko nemških romanov in klasikarjev; drugič je napihnjena, ker misli, da pride med čisto divji narod, čigar otroke mora kultivirati; zato se tudi v hiši in v vsaki družbi postavlja na prvo mesto in nič lajšega ni na svetu, ko zameriti se jej. Kaj se otroci od nje učé, to se vidi že iz tega, kar je bilo rečeno v teh slikah o gosposki odgoji sploh, o ženski pa še posebej. Vendar je te tuje rastline v Ljubljani čedalje manj, kar nemčurski kapital propada.

3. „Trcijalka“ (Xantippe universalis). Da se ne bo vsula ná-me ploha viharne razburjenosti in kamenje splošnega vrisa vseh, ki mislijo, da jih ta priimek zadeva, bodi najprvo povedano, katero vrsto ženstva sem jaz stavil v ta oddelek.

„Trcijalka“ je po mojih poimih hinavka in to ne le v navadnem posvetnem, ampak tudi

„fortšritlerji“ še ne bodo tako kmalo priložnosti imeli, uvesti take in enake reforme.

Iz **Bosne** se poroča, da so se zadnje dni zopet nekteri Turki spuntati hoteli, in da so zaprli 40 Turkov, ki so se vdeležili zarote.

Vnanje države.

Po časopisih se zdaj razlega glas, da je politika zapadnih držav zopet enkrat zmagala rusko na bregovih Bospora. Sultan obdrži še nadalje Evropejcem povoljnega velikega vezirja Cheiredina pašo v službi in celó odobruje njegov program, da se on (sultan namreč) ne bo nadalje mešal v vladne zadeve. Tako je zapadna Evropa popolnoma v svoje roke dobila turško vlado s tem, da zamore jej povoljni popolnoma na njih svete navezani veliki vezir delati politiko na svojo roko neodvisno od sultana. S tem so si Angleži in Francozi priborili veliko silo na turško upravo, da bodo svoj upliv znali porabiti, posebno v to, da kolikor mogoče izmed enih turških financ pridobé za svoje žepe, da zagotove pravice angleških in francoskih upnikov. Kakor so Egipt že dobili popolnoma v svojo oblast, tako se državniki francoski in angleški že dalj časa prizadevajo tudi Turčijo popolnoma podčiniti svojemu uplivu, t. j. jej vsiliti finančno jerobstvo. Ta dogodek najnovejše diplomacije na zlatem rogu ima že podobni pomen. Turčija je pa tudi mnogokrat zavoljo pomanjkanja denarja prisiljena na milost in nemilost udati se volji zapadnih držav, ker sicer ne dobi nič denarja v tujih zemljah na posodo. S tem je mogoče razložiti tako naglo spremembo misli v turških vladnih krogih. Pred malimi dnevi pokliče sultan Mahmuda Nedima ruskega prijatelja iz pregnanstva; kmalu se razširi vest, da ga misli postaviti za velikega vezirja, prejšnji veliki vezir Cheiredin-paša zbolí in prosi odpusta. Na to se pa vsa zapadna Evropa prestraši, Francija in Anglija pošljeta svoje zastopnike v sultansko palačo, z grožnjami, da če od strani bivšega vezirja hočejo neodvisnost Egipta priznati in Bog zna kaj še vse. Sultan se tacih energičnih korakov diplomatov prestraši, obljubi pridržati prejšnjega vezirja; posebno ker zna, da zapuščen od zapadnih držav bi si moral svoje zapravljanje na dvoru v harmu prikrajšati, ker bi zmanjkalo novcev za zazkošnost, in ker Mahmud Nedim to zahteva od njega, ker drugače ni mogoče rešiti Turčije bankerota. Da bodo Turčijo zapadne

kramarske države popolnem izmolzle in povikšale revščino turških podložnih in naposled tako pospešile, — brez ozira na to, da vedno branijo, pa le navidezno, celoskupnost in neodvisnost Turčije — prepad turške države v Evropi in skušale pri tem le zase največi dobiček izvleči iz teh zmešnjav, o tem se sultan malo briga, da se le njemu dobro godi v krogu svojih ljubovnic, in tudi ni navajen skrbeti za jutrajšnji dan.

Ta dogodek je zopet jasno pokazal, da Turčija ni več samostojna država, temuč je njen obstanek in njeno opravljenje popolnoma odvisno od volje evropskih velevlavstij. V neodvisnih državah ne morejo tako diplomati določevati, kateri minister sme ostati na krmilu, kateri se zopet posadi na ministerski prestol.

Turčija je od znotraj že popolnoma trohljena, ter vse prizadevanje diplomacije jej sicer zamorejo le en malo podaljšati življenje, a je ne rešiti pogina. Tok zgodovine je silnej vseh diplomatičnih spletek. Sicer so se pa že tudi na zapadu nekoliko spoprijaznili s propadom Turške, in se le pripravljajo, kako bi se zamoglo dobiti največ koristi iz tega. Da bi le Avstrija tudi znala daljne dogodke v Orjentu bolje porabiti, nego dosedanje v prid vseh njenih državljanov, osobito Slovanov, in v povečanje njene politične veljave ter njene imena.

„Peterburgske Vjedomosti“ mislijo, da bo notranja politika **Nemčije** uplivala tudi na zunanje razmere; da se bo vsled sprijaznenja s papežem ohladilo prijateljstvo med Nemčijo in Italijo, ki je bilo največ zidano na skupnem sovraštvu do vatikana.

Bonapartisti niso vsi zadovoljni z novim pretendentom Jaronimom. Posebno mu nasprotuje Paul de Cassagnac, ker je „rudeči princ“ preveč novodobnega brezverstva navdihnjen, in se toraj od tacega po pravici nič dobrega ne pričakuje. Bonapartisti bi najbolje storili, da se združijo z legitimisti.

V **Bolgariji** so se Turki vzdignili zoper Bolgare, in so se pričeli že boji okoli Silistrije, Šumle itd. Tedaj so Turki le čakali, kdaj bodo Rusi odšli; komaj se je to zgodilo, precej so padli čez kristjane. V tem se prav vidi „modrost“ evropskih diplomatov, ki niso mogli dočakati, da bi Rusi iz Bolgarije domu šli. Zdaj bodo morda pa zopet morali nazaj priti, če Bolgari Turkom ne bodo sami kos.

V **Rumuniji** je Bratiano sestavil novo ministerstvo. Judovsko vprašanje s tem pa še ni rešeno.

Iz **južne Afrike** se poroča, da so Angleži premagali Culukafre, in da se je v kratkem nadjem mirovnih dogovorov.

Izvirni dopisi.

Iz **Ljubljane**, 25. julija. (Nov davek). Ko so se leta 1877 imele volitve za deželni zbor vršiti, spisal je slavni Dežman knjižuro in jo prav po ceni, to je po slovensko rečeno zastonj, med kmetsko ljudstvo razdelil, mislé, da bo naše, za svojo slovensko narodnost trdno kakor skala stoječe ljudstvo prekanil, da bi šlo „ustavoverca“ ali bolje „prusijana“ volit, kar se pa ni zgodilo.

V tej brušuri grdi Dežman narodno večino in obeta Slovincem hribe zlata, ako dobé nemškutarji večino. Kako ti gospodje obljube držé, naj pričajo sledeče vrstice, koje smo iz gotovega vira izvedeli. Deželni odbor z nemško večino zahteva od ministerstva, da se naloži nov deželni davek na pivo in ako se ne motimo tudi na žganje. Ta davek pač ne bo velik, misli si marsikakšna poštena duša. Ne bo ne velik! Na hektoliter pive pride še k državnim davkom, ki so za pivo nič več kakor 1 glj. 65 kr.! Kakov nasledek bi to imelo, bi nemčurji kmalo videli. Pivo bi postajalo slabše in dražje, ljudje bi ga ne pili več tako radi — vidé, da stane sladka vinska kapljica mnogo manj. Kakova škoda bi to bila, tega seveda kranjski „vladarji“ ne vidijo, ali pa nečejo videti, kajti njim ni za gmotno blagostanje dežele, temveč le za nemčurstvo in za svoje žepe. Hvalite Boga Slovenci! Dunajsko finančno ravnateljstvo tej zahtevi ni popolnoma pritrdilo, temveč le privolilo, da se sme davek na pivo naložiti. Tedaj davek bodete vendar imeli! Ako je davek za žganje, bomo gotovo hvalehni, kajti prav bi bilo, če bi se ne popilo toliko žganja; kaj je temu nasledek, in in kaki so žganjepivci, o tem se lahko vsak sam prepriča, gredoč enkrat po kolizejskih ulicah, kjer je za žganje največja zaloga v Ljubljani. Ako bi nemčurska večina, ki nam je obetala zmanjšanje davkov, rajši tako pustila, kakor je narodna večina prejšnjo nemškutarsko gospodovanje popravila, bi bilo mnogo bolje. No, ker pa že mora biti, naj bo, saj dolgo ne bode nikakor več trajalo. Kmalu,

v verskem ali cerkvenem življenji. Sklada se iz raznih stanov, največ pa iz nižih, podložnih, zato se plazi v prahu in če treba, tudi po blatu, da le svoje namene doseže. Večinoma je že stara ali vsaj v takih letih, da jej na navadni, ženski odločeni poti življenje nič več posebnega ne obeta. Življenje je skusila že od vseh strani, njena preteklost ima včasih toliko lukenj, da se ne more več zakrpati. Nektora je pa tudi sprta z vsem svetom, srca tako neusmiljenega in hudobnega, da bi šla gledat obešanje ali klanje nedolžnih otrok in bi rekla, da je to prav. Nevoščljivost in sovrašstvo do ljudi, če jej tudi niso nič žalega storili, jej je tako velikansko razvito, da se po navadni matematiki še preračunati ne dá; prejtí bo sam peklenščak kaj dobrega privoščil, kakor to izvrženo bitje. Ni treba mi praviti, koliko škode naredi ta zver s svojim hudobnim, nikdar skrhanim jezikom, in to tem bolj, ker se zna priplaziti v ovčji, pohlevni krščanski koži, in iz medene sklenice siplje strup — včasih pač le za to, da dobi par grošev, večkrat pa iz gole peklenške hudobije, in pri tem jej

je vse eno, če je to, kar pravi, resnica ali ne, včasih si še sama nalašč kaj izmisli.

Svoje življenje — če ima še za kaj drugega veselje, ko za to, da drugim škoduje — skrbno skriva pred svetom, vse, kar je na nji, je hinavstvo, in Bog ti bodi milostljiv, če si jo kje zasačil na napačnem potu! Prekolne te, da te sam rogač ne bo več pogledal in če ne vem kaj storíš, v nebesa po njeni volji ne boš nikdar prišel.

Najhuje je družini, če tako „hinavko“ dobi za deklo ali kuharico. Ker se med sabo vse poznajo kakor mačke po glasu, so kmalu skrivnosti rodovine vsem znane, vzlasti grehi se devajo na veliki boben in vse se zavzema nad njimi. Koliko pa je tak posel vreden in kako ume svoje dolžnosti, bodi dokazano tu le po enem resničnem izgledu.

Pri neki družini je služila taka hinavka, ki si je hotela s tem pridobiti zaupanje, da se je prav pobožno delala. Imela je varovati otroka okoli poldrugo leto starega. Mati ni mogla razumeti, zakaj se je otrok tako silno boji, da se zmiraj koplje od nje. Nekega večera gresta

oče in mati ven, izročivši jej otroka z naročilom, naj bo pri njem doma in ga varuje. Ali kaj stori brezvestnica! Komaj je sama z otrokom, ga položi v zibelko, poveže, da bi ne mogel ven pasti, in gre ne zmenec se za otrokov jok, češ, „kedar se bo krempelj naveličal cviliti, bo že zaspal.“ Fantka je bilo v temi silno strah, jokal je na vse preteze in ko mati čez poldrugo uro domu pride, ga najde — na tleh vsega potolčenega. Čez nekaj časa pride tudi brezvestna dekla in na vprašanje, kje je bila, se prav jezno odreže: „v cerkvi.“ Se vé, da je tisti večer zadnjikrat spala v tisti hiši, ali otrok je nevarno zbolel in se komaj ozdravil. Ko je ni bilo več, je potem pravil, da ga je vedno tepla in samega puščala, pa mu ostro prepovedala to mami povedati.

Dandanes pravijo nekteri „trejalka“ tudi pobožnim ženskam, ki pridno v cerkev hodijo in lepo krščansko živé. Da pa jaz v tej sliki nisem popisal takih, to bo vsak prevedel, in mislim, da ne bo nobene zamere, če sem grajal, kar je graje vrednega. (Konec prih.)

upamo, bodo se zopet volitve za deželni zbor vršile. Kmalo zopet bode pravična vlada grofa Taaffeja slovenski narod na bojišče poklicala, da si slobodno, brez pritiska in ne kakor leta 1877, izvoli svoje odbornike. In, ako bode takas taka disciplina, taka navdušenost za narodno stvar, kakor je bila pri volitvah v državni zbor, ko so prebivalci kranjske dežele sijajno dokazali, da izvzemši Kočevcev na Kranjskem Nemcev ni, osvedočeni smo, da bomo volilcem zopet veselega srca in radostne duše vskliknili: Slava!

Domace novice.

V Ljubljani, 26. julija.

(Č. g. Karl Klun) je bil včeraj 25. t. m. vmeščen ali inštaliran na baron Ravberjev beneficij v stolnici ljubljanski.

(Zasežen) je bil v četrtek „Narod“ zavoljo dopisa iz prezida na Hrvaškem.

(Odlikovanje). Gospod Alojzij Christ, davkarski načelnik v Ljubljani, je bil imenovan za dvornega svetoika. Pri tej priliki opomimo, da gospod Christ je še le malo časa v Ljubljani, pa si je s svojim pravičnim ravnanjem in ker se naši narodnosti ni pokazal sovražnega, pridobil veliko spoštovanja, čeravno uradnikom ni po volji, ker jim je „prestrog.“

(Blagoslovljenje novih mašnikov) je bilo danes v stolnici cerkvi dovršeno. Toliko, ko letos, j h — kakor se kaže — ne bo zopet kmalu, ker se iz Ljubljane in Novega mesta do zdaj še malo abiturijentov za duhovski stan oglasilo. Vse sili le po univerzah in misli tam najti srečo, pa tudi tu je lahko reči: Veliko je poklicanih, pa le malo izvoljenih. Morda bo tudi o tem bolje, ko bo sedanji liberalizem sam sebe izliral.

(Miroslav Hubmayer) se je vrnil iz Bolgarije v Ljubljano nazaj.

Razne reči.

— „Linzer Quartalschrift“ je prišel te dni na svetlo 3. snopič, ki obsega:

I. Der hl. Johannes Chrysostomus, Doctor Eucharistiae, Auszüge aus seinen Schriften. I. Von Domcapitular Dr. Ernest Müller in Wien.

II. Die kirchliche Armenpflege. I. Von Domcapitular Dr. Carl Dworzak in Wien.

III. Ein protestantischer Wegweiser zur katholischen Kirche. III. Von P. A. Kobler S. J. in Innsbruck.

IV. Ist der nicht unterrichtete Taubstumme ein fähiges Subjekt der Busse? Von L. Dullinger, Subregens in Linz.

V. Rechte und Pflichten eines Pfründners in Bezug auf sein Beneficium. I. Von Prof. Dr. Ottokar v. Gräfenstein in Admont.

VI. Der Seelsorger und die Verbreitung von Gebetbüchern. Von Johann Langthaler in St. Florian.

VII. Eine Volksmission im vorigen Jahrhundert. Von Canonicus Anton Erdinger in St. Pölten.

VIII. Hausbücher für christliche Mütter und Müttervereine. Von Professor Josef Schwarz in Linz.

IX. Eine Kirchenrechnung. Von Consistorial-Sekretär A. Pinzger in Linz.

X. Pastoralfragen und Fälle: 1) Consecratio unius speciei. Von Domcapitular Dr. Ernest Müller. 2) Haben Religionslehrer an Filialschulen Anspruch auf eine Fahrgelegenheit? 3) Solidarische Restitution. V. Prof. J. Gundlhuber in St. Pölten. 4) Ein Verwahrer der zugleich Gwalthaber ist. Von Pfarrer Josef Sai-

ler in St. Oswald. 5) Domizilfrage. Von Prof. Dr. Hiptmair in Linz. 6) Bestehendes Eheband. Von demselben. 7) Eine Erbschaftsgeschichte. Von Prof. Dr. Scheicher in St. Pölten. 8) Zeitgemässe Gewissensfrage. Von demselben. 9) Zustimmung der Eltern bei Heirathen ihrer Kinder. Von Pfarrv. P. Severin Fabiani in Steinhäus. 10) Ort der feierlichen Trauung. Von Pfarrpr. Ferd. Stöckl in Linz. 11) Ein protestantisch getaufter Knabe will katholisch sein. Von Pfarrer Gepl in Opponitz. 12) Consistorialtexen. Von Consistorial-Sekretär A. Pinzger in Linz.

XI. Literatur: 1) Klasen. Die alttest. Weisheit. Recens. von Professor Dr. Zschokke in Wien. 2—3) Morgott. Mariologie des hl. Thomas. — Hurter. Theologie dogmaticae compendium, tom. III. Rec. v. Prof. Dr. Fuchs in Linz. 4) Neme. Papst Alexander VI. Recens.

v. Prof. Dr. Hiptmair in Linz. 5—6) Bardenhever. Polychronius. — Panholzer. Erklärung der Evangelien f. d. Schulgebrauch. Rec. v. Prof. Dr. Schmid in Linz. 7) Wolfsgruber. Das „Vater unser“. Recens. von Pfarrv. Karl Reichhart in Grünbach. 8) Haringer. Die geistliche Schatzkammer. Recens. von Consistorial-Sekretär Dr. Doppelbauer in Linz. 9) Waibl. Religionsunterricht für kleine Kinder. Recens. von A. Schmuckenschläger in Linz. 10) Schuler. Kanzelstimmen. Recens. von L. Hauch in Linz. XII. Kirchliche Zeitläufe. V. Prof. Dr. Scheicher in St. Pölten.

Telegraphische denarne cene 25. julija.

Papirna renta 66 80 — Sreberna renta 68 25 — Zlata renta 78 60 — 1860letno državno posojilo 126 27 Bankine akeije 822 — Kreditne akeije 270 60 — London 115 72 — — Ces. kr. cekini 5 48. — 20-frankov 9 20.

Le jedenkrat

podaja se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo zvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v cejej Evropi, zadele so tudi Švico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega **srebrnega niklja**, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. Vsled neke **lastne konstrukcije** ne more se taka nikdar pokvariti, pade lahko na tla, **sine se stisniti**, a vendar ura pri tem nič ne trpi.

Proti povzetju, ali vpošiljavi male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le prid-jana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakda najfinejše repasirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so natanko repasirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let**.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejše regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnim okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od prave zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 35, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, hazalom za trenotke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinderuhr) v težkih giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirani, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60.

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrsjene od c. kr. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 12lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenutek repasirane, s kolesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ vsaka taka urastala je preje 35 gl. zdaj pa samo 16 gl.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, repasirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropoteem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalnej mizi, preje gl. 12 zdaj le gl. 5. (1)

650 komadov z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in inpozantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, ker se s tako uro sobo olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi za smešno nizko ceno gl. 15.75

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.